

Nogen Træk av natur og folkeliv i Lenvik.

For "Tromsø Stiftstidende" av H. I.

14.11. 1925.

I.

Lenvik kaldes sognet og herredet ved Gisundet, men det indbefatter ogsaa bebyggelsen paa begge sider av den arm av Malangen, som heter Rossfjord, og den til denne støtende bebyggelse henimot Maalselven omkring Rossfjord, Fagerfjeld og Sollid, der ikke grænser til sjøen kaldes her fjeldbygder. Den indre bebyggelse av Senjen, Laksfjorddalen og Svartfjeld benævnes ogsaa fjeldbygder.

Ifølge et gammelt sagn skal distriktet ha faat sit navn paa følgende maate. Der skulde engang for hundrede av aar siden bygges en kirke i Lenvik. Folket var blitt enige om at opføre kirken på en holme, Sandholmen, omtrent en mil nord for Gibostad. Endel materialer var ogsaa bragt dit. Om høsten efter indtraf der springflod, saa Sandholmen blev ganske overskyllet. Materialerne drev av med faldstrømmen nordover. Paa indlandssiden et stykke nordenfor er en liten vik. Paa nordsiden av denne vik stikker der ut en bergnakke som faldstrømmen støter imot. Dette bevirker at der blir bakévjei viken. Der hadde materialerne landet, hvorfor bukten ble kaldet Lendvik, Lendvik. Øverland kalder den i sin norgeshistorie Lengvik, hvilken

skrivemaate leder tanken hen paa lang, hvad dog ikke passer paa viken, da den hverken er bred eller lang, knapt et bøsseskudd begge veie. Indenfor denne bukten blev kirken bygget, og sognet fik samme navn, da ogsaa prestegaarden blev bygget der og presten boende der helt til begyndelsen av 70 aarene da der blev bygget ny kirke paa Bjorelvnes og Bukskindvik blev indkjøpt og bebygget til prestegaard. Bjorelvnes og Bukskind ligger tvers over sundet for Gibostad. Derved fik kirken en mere central beliggenhet. Den gamle kirke i Lenvik blev revet og ført til Rossfjordnes, hvor den blev opført til kapelkirke, dog noget forandret. Rossfjord blev altsaa kapelsogn og fik tildelt 12 gudstjenester for aaret. Hillesøy som forlengst var blit anneks fik resten av kirkeaarets søn- og helligdage.

Der er et sagn om, at der i den katolske tid skal ha staaet en kirke paa Sletnes i Gisundet; men der er hittil ikke fundet noget paa stedet, som har noget tilknytning til sagnet.

Mere fasthet synes det at ha, at der den gang Lenvik hørte under Trondenes, skal ha været enkesæte paa Sletnes. O. Nikolaisen, som befattet sig med studiet av disse saker, kunde imidlertid berette at der har været kirke i Lenvik før der blev bygget kirke i Tromsø. Medens Maalselv hørte til Lenvik prestegjeld var kirken paa den gl. plass omtrent mit i sognet. Som almindelig er tilfælde, naar , en kirke skal bygges var der tvist om stedet, hvor kirken skulde staa. Nogen, vilde ha den paa Gibostad, andre paa Bjorelvnes, hvor den nu staaer. ”Ærværdig staaer kirken paa tangen og signer med klokkeklangen ». Den blev opført i 1878 av bygmester Mosling. Medens kirken stod i Lenvik var der stort stevne av baater, baade 5-børinger og mindre baater, naar mændene var kommet fra

fiskerierne, altsaa i sommertiden. Da skulde de ha sine barn til daap, da skulde jordfæstelser finde sted og brudevielser forrettes. Til visse tider ogsaa konfirmation. Smaabaatene la almindelig til et ness - Baatneset - straks søndenfor kirkestedet og landsattes. De fleste kom til stedet lørdag aften, tok seilene op av baatene og tjeldet paa land, helst oppe i den nærmeste skog under løvtaket. Her fandt mangeslags forhandlinger sted.

Ved det nye kirkested bruktes til en begyndelse den samme skik; men er nu ganske forsvundet, især siden motorerne kom i bruk. Under større kirkeforretninger stevner 20 – 30 motorskjøiter og kuttere søndagsmorgen til kirkestedet.

Da føres smaabarn til daap. Det har hændt at indtil 50 barn blev fremstillet til daap paa en og samme dag.

For henvend 40 aar siden var det skik og bruk at gaa til alters 2 gange om aaret, og naar dette skedde til tider, da en hel del daabsbarn skulde indtegnes maatte klokkeren i sit avtrædelsesrum i kirken indføre alle anmeldte daabsbarn, indtil 100 kommunikanter - i aarets løp omkring 1000 - og en hel del jordfæstelser om søndags morgen indtil kirketjenesten begyndte. Ja, det hændte endog, at han maatte ta imot anmeldelse av kirkelige handlinger under prækenen. Naar han som den gang bodde 1 mil fra kirken, var søndagen en streng arbejdsdag for ham, Foruten dette skulde han gaa presten tilhaande. Siden skulde alle disse forretninger indføres i hans bøker. Dette var for hovedkirkens vedkommende.

For Rossfjords vedkommende var tilstanden omtrent den samme. Veilængden for klokkeren derhen var ogsaa omtrent den samme, dog for en del over snaufjeld. Til ingen av kirkerne hadde klokkeren skyssgodtgjørelse eller

nathold.

Nu er klokkerens betjening av stillingen betydelig lettere, tilkomsten bekvemmere, inkomsterne betydelig forøket ved skyssgodtgjørelse o.s.v. For prestens vedkommende har tilstanden været noget bedre, skjønt ogsaa han hadde for endel en uveisom strækning at passere, men den bar ikke over snaufjeld og kun en mil, saa kunde han faa leiet skyss, og han hadde skyssgodtgjørelse: Til Hillesøy var for ham en besværlige fremkomst og et hårdt havstykke at passere (Malangen "Havsau") Han maatte bestandig ha skyss, før i en 3 rums ibaat, nu med motorbaat. Kirketjenesterne der var alle henlagt til den lysere aarstid.

Nu er det anlagt statsvei over høiden til Rossfjord og Langnes. Baade prest og kloker kan herefter faa letvint befordring med bil helt til Rossfjords kirkested i sommertiden. Om vinteren med hesteskyds. Veien gaar langs det vakre Rossfjordvand med fjeld og skoglier paa begge sider av vandet og ned langs Rossjordstrømmen til Rossfjordnes, hvor der er dampskibsanløpssted. Rossfjord har en frodig vegetation og en ganske tætt bebyggelse. Vakre bondegaarde nedover baade langs vandet og paa begge sider av strømmen: Paa Rossfjordnes er meget godt nattekvarter at faa. Folket er gjæstfrit og venlig. Det stammer for den største del fra sydlandsbygder. Ved Strømmen bro bor stortingsmand L. Hansen.

Forts.

Kilde: Tromsø Stiftstidende 14.11. 1925.